Gelderlander 9/1/2010

Gelders Orkest opent nieuwe jaar onorthodox

NIEUWJAARSCONCERT

Recensie

- Het Gelders Orkest m.m.v. Lavinia Meijer, harp. Gehoord: 8/1 (Orpheus Apeldoorn). Herhaling: 9/1 (Arnhem), 10/1 (Nijmegen), 12/1 (Doetinchem).
- door Maarten-Jan Dongelmans

Natuurlijk kun je tijdens een nieuwjaarsconcert op safe spelen. Duik maar lekker in de Strausspartituren, leef je uit in de *Radetzky Marsch* en het succes is verzekerd.

Het Gelders Orkest (HGO) kiest deze vrijdag in het Apeldoornse Orpheus liever voor een onorthodoxe opening van het nieuwe jaar. Geef ze eens ongelijk: de programmering van Noord- en Zuid-Amerikaanse muziek levert een tintelend muzikaal avondje op. Een feest van ritme en temperament, maar ook met alle ruimte voor rust en overdenking.

Op dat laatste trakteert dirigent Kynan Johns de goed bezette zaal direct na de pauze. *The unanswered question* van Ives is een filosofisch stuk uit 1906 waarin de strijkers mediteren in lange akkoorden. Dat is de eerste laag; de solotrompettist (opgesteld op het bovenste balkon) is echter degene die de vraag stelt. De eeuwige vraag van het bestaan. Voor de antwoorden tekent een blaaskwartet, warrig en onduidelijk, want niemand weet het fijne van dé bestaansreden. HGO brengt dit stuk 'ervaringsmuziek' met een enorme concentratie. Spelers en luisteraars ondergaan de obsederende partituur tot op het bot. Daarna blijft de sfeer onaards met *Musica celestis* van Aaron Jay Kernis. Tot de jazzy klanken van Gershwins *An American in Paris* opduiken. Dan zijn we helemaal in een uitgelaten nieuwjaarssfeer. De eerste helft van dit nieuwjaarsconcert staat in het teken van Mexicaanse en Argentijnse muziek. De *Symfonie nr. 2 Sinfonia India* van Carlos Chávez (1899-1978) komt ritmisch sterk geprofileerd uit de verf. De slagwerkers slaan zich meesterlijk door hun bewerkelijke partijen. Qua kleur en effect is HGO knap bezig. Kynan Johns (wat een dynamische dirigent trouwens) weet de verraderlijke tempowisselingen feilloos in flitsende muziek om te zetten. De finalematen leveren vuurwerk op met spetterende trombones. Bijzonder is ook de programmering van het *Harpconcert opus 25* van Alberto Ginastera (1916-1983). Lavinia Meijer, winnares van de Nederlandse Muziekprijs, tekent voor de solopartij. Over het spel van deze in Bennekom opgegroeide musicienne is al veel geschreven maar het live ondergaan van haar interpretatiekunst blijft een feest op zich. Lavinia Meijer weet met haar harp te betoveren, soms zelfs te bedwelmen. Gratie en gevoel voor dramatiek worden ingebed in een feilloze techniek. Hoogtepunt is zonder meer het *Liberamente capriccioso*, de grote cadens vóór de grote finale. Glissandi (van boven naar beneden glijdende notenreeksen) en uitdagend passagespel, het met de handen langs de snaren omhoog strijken: de zaal volgt de harpiste ademloos op haar reis. Meijer en het perfect begeleidende orkest oogsten terecht een staande ovatie. Kynan Johns heeft het in zijn nieuwjaarswens over een *wonderful new year*. Dit nieuwjaarsconcert is in ieder geval een eerste schot in de roos.